

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár, Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) Szemle. Napoleon múlt évi programjában azt mondotta volt ki, hogy Olaszország szabad legyen az Alpesektől az Adriáig. Minthogy Piemont birtoka az Alpeseken túl nyúlt a savoyai területre, ezen programból lehetett már sejteni, hogy a császár az Alpesekig kívánja kiterjeszteni Franciaország határát.

Szerencsés harcrai Lombardiában felgerjesztvén az európai nagyhatalmak féltékenységet, tudjuk már, hogy ennek minő gyors békekötés által állta útját, s azt is igen, minő politikai játékkal vitte diplomáciai terepére oda a kérdést, hogy ma megint azért foly a titkos s nyilvános küzdelem, amit a császár akkor programmal kimondott, s mit csakis színelg Villafrankában visszavett.

Az olasz kérdéssel minden európai kérdés szoros összeköttetésben állván, éppen szükséges annak minden mozzanatait figyelemmel kísérni.

Napoleon a várnegyszőgnél visszalépett azért, mert angol és orosz részről bizalmatlanok kezdtek lenni irányában. Ő megmutatta, hogy nem I-ső Napoleon, meg hogy európai hatalmak többsége előtt meghajol. Ezzel visszavonta az angol, sőt a mint több német lap állítja, az orosz kormányok bizalmát is.

Angolhon kormányza a mellett van, hogy az olasz hercegségek a legatival együtt Piemontba bekebeleztesse. Napoleon a villafrankai békenél fogva ezen nézet mellett — ha bár ő állítólag az annexióba beleegyezett azon kikötéssel, hogy Savoya Franciaországhoz csatolassék, — mind addig fel nem léphet, míg Ausztria azon béke pontjait meg nem szegi. De ő itt a dolgon egy passzív magatartással segít. Fegyverével ellenőrzi, hogy Olaszország maga döntse el saját sorsát. Ez annyi, mint biztosítása az annexiónak. Az olaszok célja azonban az eddig forradalomban álló tartományok csatlakozásával nincs elérve, miután Napoleontól már az Adria lón határpontul proclamálva. E kérdésben a Schw. Courier ezt írja: „Turinban azt hiszik, Napoleon célja Ausztriát annyira szögletbe szorítani, hogy ez kényszerülve legyen önként és kárpótás nélkül feladni Velencét. Ezen eszme oly mélyen van a velencei nép hitében gyökerezve, hogy ott annak kivételére nézve semmi kétség sincsen.”

Ezen szögletbeszorítás természetesen most csak diplomáciai uton történhet, e célra pedig szükséges volna Velence felállítás, vagy legalább ostromállapotha helyezése; ez azonban aligha sikerülhet, mert az ausztriai kormány fog arról gondoskodni, hogy minden lázadó mozgalmak útját állja, s Velencevel szemben akkora fegyveres erővel bír, hogy növeges ostromállapota éppen nincs szükség. Ebből az következik, hogy Napoleon Velence ügyébe bele nem szólhat mindaddig, míg Ausztria ott békésen kormányoz, mert a villafrankai béke a császári korona ezen tartományát sértetlen hagyta. De történhetek beütések a forradalmi terepén álló olasz tartományokból, s kérdés, hogy ezt Ausztria elfogná-e turni, habár az Olasz-honbai beavatkozásról lemondott? kérdés beavatkozásnak te-

kinti-e azt, ha olasz vagy szárd fegyveresek által a birodalom egy olasz tartománya megtámadtatván, kötelezve érezné Ausztria magát a hadviselés előnyeinek kivívása végett az őt megtámadó szomszéd tartományokba beütni? Hogy a megtámadott a megtámadót ne üldözze, ezt nem kívánhatni. Nincs pedig kétség, jöhetnek események, hogy Ausztria harcziás fellépése elkerülhetlenné váljon. Ez ügyben az Allg. Zeit. a Herald egy cikkét közli, mely így szól: „A Times azon biztosítása, hogy Ausztria az angol kormányt oly feleletet adott volna, miszerint ő se nem akar, se nincs azon helyzetben, Olaszországban új hadjáratot kezdeni, a párizsi körökben nem talál hitelt. Most — írja a Times levelezője — sokkal alaposabban lehet azt hinni, hogy a bécsi és pétervári udvar közt közeledés történt, mert a mint hiteles kútfőből hallom, az orosz kormány a francia császár emelkedő befolyását nagy nyugtalansággal tekinti, kivált miután bizonyítványai vannak arról, hogy egy Lengyelországgal szomszéd nemzet kebelében forrongó kitérés (?) titkosan Franciaország által pártoltatik. Ennek folytán az orosz s Ausztria közti viszonyban feltűnő változás történt, minek folytán valószínűleg e két hatalmasság együtt fog tartani.

Ellenben a D. A. Zeit. azt állítja, hogy az Angol- s Franciaország közti egyetértés Oroszországhoz hátrahagyásával történt, s ez utóbbi teljes semlegességet ígért. A lapok többségének véleménye oda megy ki, hogy Oroszország saját belügyeivel s kelettel sokkal inkább el van foglalva, hogysem képes legyen és akarjon az angol-francia céloktól ellen felépni.

Hogy az olasz forradalom Velence felállítására törekszik, az kétségtelen, de bécsi lapok állítják jólértesült külföldi lapok után, hogy Ausztria ezen tartományt végösszeppérig oltalmazni fogja. Ezen lapok a világot sem látják még Ausztria segédforrásait kimerítve, s állítják, hogy csak egy concessio kell, mely által a birodalom legharcziásabb népet fellelkesítvén, Ausztria akármely nagyhatalommal bízást szembeszállhasson.

A bécsi lapok, melyek a villafrankai béke korszakában oly kicsinylőleg szóltak Angliáról, s ugyaságosztalak Napoleont most egyszerre megfordították megint a véleményét, s Napoleont Anglia és Piemont uszályvivője gyanánt tüntetik fel. És valóban a látszat az. Mintán Napoleon a villafrankai béke által oly kötelezettségeket fogadott el, melyek ezéjával ellenkeztek; azok alól csakis mások által menthető fel; ő nem tehet, tehát tétet Angolhon és Szardínia által, mindaddig míg az ellenfél oly provokációra keserítheti, melyek őt szodása alól feloldozandják.

Ez a helyzet, mely a világképre nézve éppen semmi biztatást sem nyújt. Tisztaban áll a kérdés, hogy Angol, Franciaország és Szardínia egyet akarnak. Orosz- és Poroszország magatartása kétes, és meglehet mindvégig oly kétes marad mint az első olasz hadjárat alatt. Az ily kétes magatartásnál talán jobb volna egy egyenes, habár ellenséges volna is az; legalább így az illetők tisztán beláthatnák a helyzetet, míg kétes biztatások által hamar örvénybe sodorhatnának.

Mindenestre Európa igen közel áll újabb bonyodalmakhoz.

(D) Az újabb adókulcs. Legyen szabad külügyi szemlének után egy kis belügyeinkre vonatkozó szemlést is tartanunk. Emelítettük, hogy legfelsőbb hatóságilag egy bizottmány van kinevezve, melynek feladása az élbe terjesztett adóterv megoldását eszközölni, a nélkül, hogy a kérdés lényegében dönthetne: abban t. i., hogy az államszerkezet alkalmazkodása által mennyi részben lehetne az adót mérsékelni?

A kormányprogram szerint, mely a föld és házadóra nézve az immediát bizottmány elébe terjesztett, kétféle módszernek kell alkalmaztatni. Az eddigi földadó helyébe hasonló, de más kiszabási alapon nyugvó adó nem lép, míg a házadót — és házberádó egy, s egészen az újabb basisra fog fektettetni.

A földadóra nézve tekintetbe fog vétetni, hogy az utóbbi husz év alatt valamely föld jövedelme mennyire volt az adó érdekében becselve? más oldalról ugyanezen földre nézve, közelebből történt vásárok vagy becsülés után, megállítatik annak mostani értéke. Ekkor ezen tökélték 4 százalékos kamata és a korábbi számítás szerinti jövedelemmentesség összevetéséből kitesző középszámított összeg képezendi az adó kivétel kulcsát.

Ezt számmal jobban értelmezhetjük:

Igy például az „O. D. P.” ezen számot alkalmazza. Egy birtok, melynek jövedelme az állandó értékátkafter szerint volt 20 forint, s az most az újabb kataszter szerint 800 forintra becsültetnek, ennek a 800 forintnak 32 forintra rugó 4 per centes százaléka összehasonlítva az eddigi értékátkafteri 20 forinthez: tehát 32 a 20-hoz; közép számításul csak 26 forint jövedelem. És az adó e szerint vétetnek ki a községre, a kormány által; a község pedig aztán az egyénekre kiróna illetőségüket.

Ebből két igen nehéz kérdés következik; egyik az a mi ellen mások elég alaposan felszólaltak, hogy t. i. a repartitio a községre fog bízati; a mielő előre látható, hogy mennyi visz-szaelős következend. Nézetünk szerint ily repartitio megtételére csak is egy megközelítő intelligenciája, s nagyobb tesztületi ellenőrködhetése nyújthat kellő biztosítást.

De van egy másik oldala, melyet ha jól emlékszünk még sehol sem láttunk szóba hozni, pedig ennél fontosabb kérdés alig lehet arra nézve, hogy az újabb adórendszert a réginél is nyomasztóbb ne legyen. Egy kérdés ez, mely egészen az időben, s körülményekben fekszik, s mely miatt a földek illendő értékére most akár vásár, akár becsülés után alapos számítás tenni lehetetlenség.

Lapunkban is volt példa hozva fel arra, miszerint föl-telhetjük, hogy van birtok, melynek holdja után 100 forintot adtak örök árul. Azt azonban éppen nem hiszszük, hogy ezen birtokért oly haszonbért adna valaki, a mi a befektetett tőkének négy százalékát meghozza.

Mégis megvették, és miért?

Azért vették meg, mert azon száz forint a mostani pénzviszonyok szerint, a börzei árfolyamot tekintve körülbelül csak is 70 forintot képvisel, midőn közelebből az ezüst agioja mind-

BORONKAI MARGIT.

Történeti regény.

(Folytatás.)

— Ugy tetszik e perczen mintha a végzés a reám ontott szenvedés által éppen élet eddigi jelszavát akarná kigúnyolni; e jelszó mint jégkérég fogta körül a szenvedély azon özönyt, mit szívem rejtgetett, ez özön hullámai felforralt a csalódás égető pokla, s a hideg bölcsélet jégkérget olvadni érzem. Oh Anna jól érzem, szenvedélyesb magyar voltam mint szerető. Nem Margit elvesztése fáj nekem: de az sért, az öl meg, ha elgondolom: ki miatt lett ő hűtlen? Nem csak mint szeretőt, de mint honleányt láttam őt elesni, s tetteiben sütetén pír rám a csalódás, hogy éveken át ily hölgyet tarték eszményemül, a ki azt tehetete. Egész lelke megvagyok alázva, teljes férfi büszkeségemben megtörve, s szívem nem csak önmagáért fáj, de fáj a nemzetért: hazám legszebb leánya testvéreinek gyilkosával ölelkezik. Mindenre, mindenre elmondhattam élet jelszavát, de erre el nem mondhatom. E csapás összetörte életem egész hideg bölcséletét. Ugy szerettem nemzetemet! Egy eszmét hozott ő Európába: a legszenvédeyesb hazaszeretetet, a miben a spartai hősök nem multak felül; s ez eszmét láttam elhalni azokban, kiket végzetők magyar anyákká jelölt, s abban éppen, kit szintén e napokban kellett volna oltár elé vezetnem. Hányan voltak a hazában dalás bajnokok, szép fiatalok, miért nem azokért vett meg engemet; istenemre boldognak látva őt akármely barátom karán, azt mondtam volna „mindegy;” és a két magyar hazában leltem volna még egy hölgyet, ki életm célját a szerelemben felfogja, s engem csalódásomért kárpótoljon; mert ne hidd kedves Anna, hogy a szív csak egyszer szeret, a szív mindig szeret, s egy csalódás miatt e nemes érzés boldogságától meg nem foszthatja ön-

magát; de így csalódni, hogy a szerető és hazafi szívébe egyszerre kettős gyilkos legyen útve, ez mindennél leverőbb.

— Légy nyugodott, Margit soha sem lesz Lódié; tekintsd úgy őt, mint asztalomon ama félredobott virágot, melyet egy fereg emész, s mely bárha kiesett innen, hiányzása miatt szépségéből mit sem veszített e virágcsokor. Voltam Margitnál, vádolja magát, siratja atyját — átkozza örült szerelmét, melynek jövőt ő sem kíván többé, s zárdáról gondolkodik. Nála az ész és becsületérzés a szívvel küzdött, percekig örült vett a szenvedély hulláma, de az ismét visszaszállott, s ő nem fog gyalázatot hozni a Boronkay névre. Szánjad őt, nem volt anyja, ki a szenvedély utain vezérelje, vagy legalább serdülő korában nyomba igazítsa — korán vesztette el anyját — szenvedélye elragadta őt, de a büszkeség meg fogja menteni az elmerülést. Midőn éveken át látni fogod az ő töredelmes bünbánatát, s az idővel együtt növe szerelmet irányodban, légy akkor nemeslelkű megbocsátani neki, s boldogítsd őt.

— Ah Anna mit gondolsz? Meg volna-e ő téve, s becsülne-e engem annyira, amennyire egy férjül választandó férfit egy hölgynek becsülni kell, ha ő valaha irántam szerelmét szívére erőszakolná? Ez a szerelem átment a kísérleten, idétlen szült volt, s egy pestises szellő érintésére szörnyet halt. Nincs Isten, nincs ember... nincs idő, nincs megbánás, mely valaha felkeltette azt halottai-ból. Ő ha megtér, lehet boldog mással, velem soha sem; én nem bízhatom benne: ő pedig ha megtér, csak pirulhat előttem. Közöttünk mindennek és örökre vége van! Nem csak a szív, de a hidegen főtölő észely is eltörte örökre a páleát e viszony felett. Szeretni képes vagyok egy hölgyet, habár életm másokat szeretett, ha szerelmében csalódott, vagy annak tárgyát magához méltatlannak találva elhagyta; de visszatérés a szerelemben nem lehet: a ki engem elhagyott, azt én többé soha sem szeretethetem. E részben

tökéletesen nyugodott vagyok, s szívem nem fáj azért, hogy egy ily csapadást elég korán megismerhetve elvesztettem. Szívemet nem az egyén, hanem a nemzet fájdalma szaggatja.

— Légy erős a bizalomban bátyám, mélyen éreztük azon feltétel iránti kötelességünket, melylyel a nőnem iránt viseltetnek ti bajnokok, kik oly hosszas szerencsétlen s mégis el nem csüggedő hadviselésben hordjátok a fegyverek nehéz sebeit hazatökrét, melyben mi titeket becsülni, szolgáltni, és ezéjaitokhoz s elveitekhez teljes szívvel csatlakozni vagyunk hivatva. Gyakran összeültünk hölgyekül, beszélünk a nemzetről s rólatok; ne higgyétek hogy szívünk ne tudna lelkesülni magasabb ezélokért, ne higgyétek, hogy ne oszlanók örömeiteket s fájdalmaitokat. Számba vannak véve előtünk tetteitek; szívünk táblájára vésva a nemesek névsora. Én esküszöm az élő Istenre előtök Jármy: nélkül, hölgyekkel érintkezve, azon meggyőződésben vagyok, hogy mi méltók vagyunk hozzátok.

Oly csodálatos lelkesedéssel mondá e néhány szót a szellemteljes hölgy, hogy Jármy egész lélekéből megalta, térdre omolt előtte, s ráborulva puha kezeire zokogás közt könyvekkel önté el azokat.

— Áldjon meg az Isten szeretett Annám, szavaidban megfelfedtettem varázs van; te visszaadtál önmagának; bucsuzni jöttem hozzád, s most hazakísérőddel ajánlkozom.

VI.

Mi lett az apaidi kastélyból?

Falain újabb portyázások nyomai látszanak. A levert hon minden vidékein végig száguldott a bosszuállás docona.

Szinte csak romjait találta kastélyának Boronkay, midőn Káransebesről visszatért.

Itt, hol eddig a barátságos, vendégszerető magyar ur körül hemzsegett a cselédség, s a kapukon át egymást kergették a ház bará-

tainak fényes fogatai, most hallgatagság és rom volt mindenfelől.

Egy agg eseléd szolgálta most csak Boronkayt, s a kastélynak egy kis lakhatóvá alakított szobájában, és a puszta kongó termekben három bánatos lény bolyga alá s föl; Boronkay, Margit és Menyhért.

Oda lett a hajdani vidámság, oda a sok nyájas öröm.

Margit arcainak rózsapírját is bus halványosság fátlya vonta be. Alá hullott ő a szerelem édenéből egy vak szenvedély világába, hol a nemes élvek helyett, sovár eltöltött vágyak, s a becsülettel küzdő szenvedély örök tusakodásai ütöttek tanyát.

Eltűnt köréből a vidám, boldogító atyai szeretet, nem mosolygott többé Boronkay leánya gyermek-örömeire, szerelme fölötti nyájas enyelgése elnémultak örökre.

Anagyi szükséglet is komorította az egykor oly gazdag családot. A portyázók több évi rablásai kifogták a földbirtokosokat pénzből, élelemszereikből, marháikból, földjeik évek óta vetetlen hevertek, nem volt barom, mely fölzántsá, nem ember ki megmivelje azokat.

Az éhségtől, titkos és nyilvános gyilkolástól, hadjáratoktól s dögvéztől még életben hagyott nép, mint gyér magva a jövőnek, clerőtlenül visszavonult tűzhelyéhez, járomba fogta magát nevével s gyermekeivel, s úgy szántott föl akkora darab földet, melyből havak mulva learathassa kenyérét.

Egész vidéken nem lehetett egy marhat látni. A nép vonta mindenfelé a targonczákat, melyeket a nyomor és inség alkotójának nevével „Básta szekereinek” neveztek.

Azt mondja a rege, egész Erdélyben csak egy bika maradt meg a Nagy-Küküllő völgy azon térségén, hol ma Bikafalva fekszik, e bikáról öröklővén nevet.

A közös nyomorban minden bonfi osztóztott; mert azon kevés fizetéses állomásokra is, honnan a nép közé egy kis pénz s jobb-lét szíváróghatott volna, idegenek alkalmaz-

egyre fölmeleg 30-ra, sőt közelebbre 35 is volt. Így tehát csak 30-at is számítva agiól, a vásárló valódiilag csak 70 forintot ad ama birtok holdjairól, mert a felül levő összeg a pénzügyviszonyokhoz képest nem egyéb mint fictio.

Ebből az következik, hogy ha most az új adórendszer állandósított, azon említett birtokra nézve valódi értéknek vétetik a 100 forint, s ez összegnek (a mi csak 70 forint valódiilag) négyes kamattal 40 forint lesz fölvéve; ez a négy forint pedig 20 kis kr. diffultással, 70 forintnak 6-tos százalékát teszi (70 ft 6 pcentje 4 ft 20 kr.). Következésképp ha az új kataszter a mostani pénzügyviszonyok közt alapított meg, ezen megalapítás akkor mikor a pénzhullámlás rendes medrébe visszazsál, a valódi földértékhez képest 6 pcentes kivételi kulcsot eredményez a 4 pcentes helyett; — mert a mostani bérzeviszonyok szerint ahhoz képest midőn egykor a papír és ezüst pénz alpari lesz; 100 forint bankjegyet = 70 forint állandó értékhez.

Igaz, hogy a szabályban a mint fönnebb láttuk ott van, hogy a régi jövedelemre fektetett adó a mostani érték adóval össze fog hasonlítani, s ez némileg egyenliti az érték túlfokozását; ámde mégis a dolog csak oda megy ki, hogy a mostani adó mindenestül emelkedni fog; mert most a birtokosság egy sereg államkárptólási összegekről rendelkezvén s nemzeti bank stb. nem levén hová pénzét elhelyezze, elhelyezi azt a legbiztosabb földre s vásárol úgy, hogy a vásárolt substratum, pénzének két százalékát is alig hajtja. Mihelyt egy részből ez a rendkívüli pénzforszárs kiszárad, s más részből a pénzhullámlás medrébe visszazsál, azonnal más sokkal silányabb értéke lesz a földnek, bárha néhol most is bámulandólag silány.

Mindezekből tisztán kiderül, hogy az újabb rendszer csak fokozni fogja az adó mennyiségét, az pedig többre már nem fokozható legalább Erdélyben éppen nem, ha számba vesszük, miszerint itt nálunk az eddigi kataszter szerint az összes tiszta földjövetelem 13 millióra van számítva, és Erdély összes direct és indirect adója az 1856-ki felszámítás szerint is éppen 13 millió! s azóta pedig emelkedett. Ez a szám a helyzetet egész komolyságban felmutatja, ha elgondoljuk, hogy Erdély sem ipar sem kereskedelem útján csak valamiképp pénzt hoz be. Miből élünk tíz év óta? Az államkárptólásból!

Nagyon sajnós, hogy az immediát bizottmányban Erdély nincs képviselve, mert ennél szegényebb országa nincs a birodalomban, s éppen azért helyzete is különöz.

Legalább annyit óhajtunk az immediát bizottmány figyelmébe ajánlani, hogy a bérzei viszonyokat vegye tekintetbe; mert állandó pénzügyi intézkedést ideiglenes pénzhelyzet alapján érvényesíteni nem lehet.

Az adórendezés valódi feladata volna, a mit más lapok is már eléggé kimondottak, úgy osztani fel az államkiadásokat, hogy a nép adóztatására képtelenné ne váljon, mert igaz a francia közmondás:

Quand on est bien chargé,
Le plus léger fardeau
Devient intolérable.
Et nous mène au tombeau.

Az országos gazdasági egyetemes bizottmányának körútja. (Folytatás.) — Küküllői völgye. Küküllői körutunk Kelemtelkén b. Henter Józsefnél tett látogatásunkkal kezdettük meg. Jól esett tiszteletünk adóját bemutatni egy köz-tiszteletben álló hazánkfiának, ki úgy is mint hazánk egyik legjelesebb gazdája, de még inkább mint az ő magyar erények s szokások hű bajnoka, nagyán és kicsinynek osztatlan ragaszkodásával dicsekedhet. Szébb gazdaságot alig gondolhatni. Argusi szemekkel kellene birni, ki e minden részleteiben szorosan egybehangzó gazdaságban házagot vagy kirívó hiányokat volna képes felfedezni, s teljesen járattannak a gazdaságban,

ki azonnal fel nem ismerné, hogy ezen alig 300 holdas birtokban: a mi székelő földön nagy posztio: a belterjes gazdaságnak rég keresett példányát lellet föl, egy gazdasági mintatételben találja magát, melynek pártját keresni kell. A báró nemcsak jó gazda, hanem kitűnő kertész, borkezelő, állattenyésztő, sőt állattenyésztő a czimeres szarvas marhától kezdve, le az angol majorsáig, s a kínai dunya ludakig. Szóval: kül- és belgazdaságában a szépet a jóval, a hasznost a gyönyörökötétivel kellemes öszhangzatban alig látni valahol e széles országban.

A vidéki szőlőfajok, s jeles gyümölcszetének termékei szép rendben pompáztak a palota asztalain. A báró, újítások után nem kapkod a szőlőszetben. A régít általában eleibe teszi a jelennek. Fölmutatott bora: közti a 48-iki Balavásárit jelesnek, a Baczkamadarasi sajátos zamata, könnyűség s szikrázó tüze miatt kitűnőnek találuk. E mutvány után itélve a baczkamadarasi bort hazánk legelső rendű bora: közé kell sorozni.

Méltó volna a báró székelő gazdaságát, valamint Gernyeszegen a gr. Teleki Domokos, s Berezstelkén a b. Bánfi János gazdaságát egy ahoz értő bizottmány által egyszerre vagy rendre vizsgálat alá vétetni. Az ilyen szép gazdaságok leírásából többet okulna öreg és fiatal, mint sok könyvekből, drágán vásárolt tapasztalatokból, vagy megírt kísérletekből.

Küküllői borvidék. A küküllői borvidéket körvonalozni nem könnyű feladat. Ha kiindulási pontul Balavásárt választjuk, s innen Nagy Kenden át Czikmantorig egy ideális vonalt vonandunk, onnan mást Ebesfalvára, Ebesfalvától a harmadikat Balásfalvára, s innen aztán a Kis-Küküllő völgyén föl, egy vonalt ismét Balavásárra vezetünk vissza, egy kimerítő ténnyel adtuk az előtűnt fekvő borvidéknek. Egyetlen alaku □ szögöt képez ugyan görbe oldalakkal, de a két Küküllő völgy jobb szőlőhegyeit, s a két völgy közti hegyláncba eső mindazon helységeket felöleli, melyek a borászati dicsőség pálmája föltött mindaddig be nem végzett harcot folytattak.

A küküllői borvidék észleléséből elvont tapasztalatainkat csak általánosságban érintjük. Szándékosan hagyjuk jelentésünk végére a haladás örömdetesebb tüneményeinek leírását, melyek hazánk jobb utra tért borászatainak jövendője felett, egy a tisztelt választmányt mint a gazdalközönséget kedvező kilátásokra jogosítják. A küküllői szőlőmivelésen kezdjük. Tölünk a t. választmány, s a hazai közönség ösztönésénél egyebet nem várhatunk. Éppen azért, ki kell mondanunk, mikép a szőlőmivelés a küküllői borvidéket csekély különbséggel okserűlen, rozsbab mint akárhol hazánkban. Nem értik a metszés, sem a fagegyasztás fogásait. Nem lehet az embereket kimozdítani azon téveszme köréből, hogy sok fa, sok szőlőt terem. Ha állításuk megállhatna, miért szűrték hát három év óta sok fáról kevés bort, miért termelt a küküllői uradalom 40 hold szőlője, egy egész szőlő erdő, az idén csak 180 veder bort. Miért terem Zilahon a két erőteljes termőveszűre szorított szőlőtelek mindig több gerezdet, mint a küküllői völgyi hegyek vad cserjéjé inkább mint mivel szőlőhöz hasonló bokrai?

A szőlő növény, a kuszkó családhoz tartozván, sajátlagos szervezeténél fogva sebesebb nedvkeringéssel bír, s ennélfogva erejét kiválólag fanővelésre fordítja. Mentől szababban engedjük működni, annál bujábbban veti gyökér, oldal, sarkhajlásait a nemes gyümölcs rováására. Igazolással a vadul nőtt szőlő bujalkodására, vagy olaszthoni modorban a fákra ágaskodó s azokat polypuszi karokkal körül ölelő szőlőre hivatkozunk, melyek ott kesernyés vad izü gyümölcsöt, itt a világ legszebb égjája alatt, silány, tarthatlan nedvet adnak. Nem a véletlennek tehát, hanem a természet s növényélet titkaiba beható ésszel kell érdemül tulajdonítani, mely a szőlőfa életfolyamában a fanővelés s gyümölcsözés közti káros aránytalanság kulcsához jutván, korlátot vet az egyik hatalmaskodásának, hogy a másik annál erőteljesebben fejlődhesse, s munkása

fáradalmait után ne a magában haszontalan fával érje be, hanem megérdemelt hasznát arasson. A közértelmesség s combinatív tapasztalatok világánál jár tehát az okserű szőlész, midőn tökéls mívelésnél az ágaskodó fát csapra veszi, a karikáknál pedig meghajtja a termőveszűt, s ezáltal nedveit nem a fa, hanem a gyümölcsstermelésre szorítja, kényszeríti. A böles gazda utját követi, ki a szőlőmívelésnél egy szemmel a jelen s mindkettővel a jövőre tekintvén egy míveli szőlőfát, hogy azok ne csak termést, de értékes termést adjanak, mely a termelőnek úgy mint a földnek egyformán hasznára, becsületére váljék. Egyenesen kimondjuk, mikép mindaddig, míg a küküllői gazdák a metszés s megválasztás divatos fogásain nem változtatnak, s azt a természet s józanokosság által kimutatott utra nem térítik át, boraik nem emelkedhetnek azon rangra, melyre hivatnak.

(Folytatjuk.)

Ujdonságok.

— Éppen sajtó alatt áll lapunk, midőn azon szomorú hírt vesszük, hogy Bolyai János meghalt. A kik ismerték, azok érzik e vesztséget. Jövő számunkban adjuk rövid necrológiát azokért, kik kevésbé ismerték őt.

— Külföldi lapokban nagy sensatiót keltett azon hír, hogy a kormány a v. hunyadi várat egy brassai társaságnak eladta volna. Egy sajtó lapban a következőt olvassuk: „Félretétve a jogkérdést, a nemzeti kegyelet lön megsérte ezen vandalizmus által, mely ezen eladásban nyilatkozik, midőn Vajda-Hunyad mint több éven át lakhelye a dicsőségtelej Hunyadiaknak, Jánosnak és Mátyásnak, s mint szülőhelye a politikai vértanu Hunyadi Lászlónak, a legérdekesebb, s legtitizetelméletűbb építészeti emléke a két testvér országnak.”

Ugy tudjuk ugyan, hogy a Hunyadi vár nincs, csakis a vashámsat van eladva; de a külföldi lapok ezen nagy tisztelete a kereszténység európai hőseinek óslakáirányt egy a kormányt mint nemzetünket egyaránt figyelmezteti arra, hogy e várat a még nagyobb balsorstól meg kellene menteni. Tudjuk, hogy e vár néhány év előtt elégett, azóta sorvad és omlanak össze falai az esső és viharok alatt. A m. kormány ez évtizedben egy szép intézkedést tett, mely az építészeti emlékek megőrzését vette feladatul. És e legszebb emlékre — csupán építészeti szempontból is véve a dolgot — semmi figyelem sem fordított. De minthogy ez egyszersmind nemzeti emlék is, talán jó volna itt nemcsak a kormánytól várni, s talán a m. kormány egy kérelmezésre átadná ezen régiséget a nemzetnek conserválás végett, mert hisz e czélt egy társulat létesítése által is szentnek ismerté el. Ha ezt a nemzet átvállalja, azon esetre már egy hunyadmegyei birtokostól mélt. Makray László urtól azon nyilatkozatot bírjuk, hogy ő azonnal kész a vár megújítása költségeire száz forintot aláírni, s kérdésen kívül e két testvér hazában bőv részvét jelentkeznék azon czélra, hogy ezen valóságos nemzeti emlékre a lesorvadástól mentve legyen.

— A tárogató Suck ur Kolozsvárt is bemutattván, nem érdektelen talán megjegyeznünk, hogy ezen hangszer nem vesztette ki még a nép kezéből. A székelő vásárokon bizonyosan még ma is látható egy vak koldus, ki e hangszert fuvja, habár éppen nem annyi bájjal mint Suck ur. Szomorú dalait azonban a nép örömet hallgatja. A tárogatót vég dalokra nem látjuk alkalmazni, s tán azért is vesztett ki a nép zenéjéből, miután a régi szomorú magyar dalokat inkább a csárdásfélek váltották fel. Az említett vak koldus csodálatos hangú pipját gyakran volt alkalmunk hallani, s csak most miután tárogatót láttunk, tudtuk meg, hogy az is tárogató. Maros és Udvarhelyszék sokadalmos helyein, ha azon tárogatókat vak koldus megjelen, végére lehetne járni, hogy most ezen hangszert a nép hogyan nevezi? Erről egy értesítést örömmel fogadnánk.

tattak Bástia által, kik törvényt nem ismerének, s kötelességük hű teljesítését a Bástia legvadabb parancsainak pontos végrehajtására helyezték.

Nem volt a nemzet fiainak semmi életmódjuk, semmi jövedelemforrásuk, mialatt Bástia városokra, helységek, sőt egyénekre is megbírtatlan hadisárcokat vetett.

E közös nyomorban Boronkay is osztozott. Évek óta hogy az üldöztetések elkezdődtek, ő is mint mások, hiteltől élt, s most egyik hitelező a másik után küldte rá az exekuciákat. A mi kevés maradt földje mívelhetése a szomszéd tartományokból nagy költséggel hozatott be, a hitelezők kihuzatták udvaráról.

Igy emészték szegény derék férfit az anyagi s szellemi szenvedések, a nélkül, hogy egyiken is segíthetett volna.

Már az ősz végéfelé hajlott, fanyar novemberi napok álltak be, Boronkay háza földelzét igazittatva, észrevett az apahidi erdőségből egy ismeretes alakú lovatot kifejlteni.

— Ha nem csalódom, az Kis Farkas! — menj Menyhért, s mond: azt izentem, nem szabad neki ma Apahidán túl haladni. Szeretem ez ifjat, ő ott hagyta Rádulját, csatlakozott ügyünkhez, s egyik leghősebb előharcosunk vala.

Csakhamar Kis Farkas Menyhérttel együtt a kastélyba érkezett, kinek elébe sietett Boronkay.

— Isten hozta kegyelmedet, nem gondoltam, hogy hazám földén láthassam.

— Bástiától biztosítványt nyertem, — szölt Kis, — s miután Oláhországban nincs mit keressek, itt maradtam a szeretett hazában.

Boronkay bevezette a ifjat termeibe, bemutatá Margitnak.

— Mi tájrol jön kegyelmed? — kérde Margit a szokásos idvezetek után.

— Koród szt-Mártonból, Jármy Miklóstól, kit ugyhiszem ismer nagysádd, nála s Széplakon Horváth Jánosnál tartózkodtam ekkor, most Fehérvárra kell sietnem.

— Mint van Horváth s a Jármyak, rég nem hallék e kedves barátimról, — szölt Boronkay.

— S a kedves Anna egészséges-e? — kérde Margit.

— Ok mind boldogok, a mennyiben e korban valaki boldog lehet. Ugy látszik Jármy nevével annyira összeérző lelkek, hogy egymást a sirig boldogítani képesek leendnek. A gyermekek örömet osztja a derék atya is.

Margit kilobbant arczeal egy kérdő tekintetét vetett az ifjura.

— Hogyan? — szölt Boronkay — Jármy nősült volna?

— Nem hallották kegyelmedek? — Ö Horváth Annát vette nőül, nem ismertem soha ennél kedvesebb teremtményt. Néhány napot töltöttem körében, s ez volt földi édenem.

Margit felháborodott szívvél tünt el a szóból, hogy elrejttesse a vendégek elől feltörő könnyeit, mialatt Boronkay hevesen kezdte alá s fel járni a teremben.

— Valóban, — szölt végre Boronkay — a hölgyek közt legméltóbb volt Horváth Anna Jármyhoz.

Ebéd után Kis Farkas tovább akart utazni, de Boronkay házánál marasztá.

Az ifja a délután többnyire Margittal tölté, s a leány szép külsője, valamint kellemes társalgása által, nem kevésbé lön meghatva.

Margit viseletén némi dacz tünt fel, mint ha ő kedvesében csalódott volna, de azt nem fájlalja, azonban szívét sértette Jármy boldogsága, melyet Kis gyakran igen élénk színekkel rajzola.

A kaczér egész világot lábaihoz borulva szeretné látni; Margit egy tartalék szerelemre mindig számított Jármyra, de ez férfi volt, ki a csapodárt hidegen megtudta vetni, elfeledni, s más méltóbb szívnél keresni boldogságát.

Margit bármennyire akarta palástolni, Jármy elvesztését mélyen fájlalá, s annál in-

kább most, midőn szenvedő sorsában, Anna boldogságára irigykedhetett is.

Érezte, hogy Jármy több volt szíve előtt, mint mennyinek gondolá. Ő Lódi iránti szenvedéllyel soha számot nem vetett, s most kezdé érezni, hogy Lódihoz csak külsőség, hogy úgy fejezzem ki, a tulzenvendélyes szív esiklándossága, s szerelmének a tiltás általi kalandszertűsége kötötte, míg ellenben Jármyhoz szívbensőség, s lélekvonalom láncozta egykoron. Előtte Jármy megszokott jó ruha volt, melyet egy ujjabbal, de haszonlatlanabb fölcsérlett. Az védette őt a vihartól, a fagytól és dértől, ez átvészeltja pongyola szövetén a legkisebb vihart is. Azzal vidám, boldog, melegegedett volt egykor, ezzel szerencsétlen most.

Igy e perczeiben, midőn elveszté Jármyt, inkább kezdé őt szeretni, mint valaha, de már késő volt.

Csalódva érzé magát, s a csalódás érzete daczot, a dacz fogékonyságot kelte föl szívében a legelső szerelmi nyilatkozatok iránt.

Ö Kis Farkasnak édelgett, mintha a háta mögött képzelt Jármyt ezáltal boszantani akarta volna, vagy tán szándékozott is elbájlolni az elég kellemes fiatal, azon önértéért, hogy Jármyval nem vesztett mindent el, s még előtte az ifjak szíve meghajol.

Ilyen volt egy eltántorult szív következtessége. Így merül az mind mélyebben a kaczárság örvényébe, honnan aztán bajos a menekülés.

Kia legelső könnyelműséget megengedte magának, eljátsza mindazon mennyi boldogságot, mitegyedül a szerelem nyújt a földön. Az aláhullott az ártatlan élvek paradicsomából, a feltételek, irigység, örök tündöcs s kielégíthetlen élvágy gyötrelmei közé.

Kis Farkas, a mint Margitot érdekeltné képzéle, úgy gyult iránta bájoló szerelemre, hisz a lányban annyi báj s kellem honolt,

hogy annak egy szabad férfi szív ellent nem állhatott.

Ö az apahidi kastélytól a legzajongóbb szívvél vált el másnap.

VII.

„Meghagyom és parancsolom, hogy Erdélyország minden nemesei: főurak és lovagok, valamint ezen rendbeliek özvegyei jövő ezerharasz negyedik év januarius első napjára Kolozsvár városába élet- s vagyonelvezetése büntetésé alatt, haladéktalanul megjelenjenek, hol és midőn az ország ügyei felett fog köztanácskozás tartatni. Kelt Kolozsvárt, december elsőjén, az Urnak ezerharasz harmadik esztendejében.”

Fővezér s Erdély pol. s kat. kormányzója. Bástia György. m. k.

Ezen körirat, mely az ország minden főuraihoz, nemeseihez, s az elhaltak özvegyeihez személy szerint megküldetett, újabb rétműlésbe hozta a kiszendvett Erdélyt. Ezen személyszerenti meghívás az ország szokásai ellenkezett; az országgyűlés rendes tagjai: a főurak, a vármegyék, székelő, zász-székelő, a királyi városok küldöttjei lévén ekkor.

Az üldözött nemesség, mely megtanulta Bástiától a legrémítőbb dolgokat is feltenni, nem tartá e rendelkezést egyének, egy véres tragedia előszavánál, s előre látta Kolozsvár mellett a második sirhalat, mely a még életben maradt nemességet fogja eltakarni.

De e nép, mely annyiszor nézett szembe a legrémesebb eseményekkel, mely a halál minden iszonyaival megbarátkozott, nem kívánt menekülni többé a kegyetlen játéktól, melynek végeredménye mindig a gyengébb halála.

(Folytatjuk.)

Sajtóhiba. Közelebbi tárazánkban 2-dik-hasáb alulról 3-ik s. „kalapját” h. „kalpagját” olvasandó.

téren s a tüzéség kitűnő tüzelése alatt tetemes veszteséget szenvedett. A spanyolok vesztesége csekély.

Ujabbak. — Az angol trónbeszédétől Párisban úgy mint Londonban bővebb felvilágosításokat vártak, mint az voltaképp nyújtott; hogy a két nyugati hatalom közt a legjobb egyetértés van, abban úgy se kételkedtek; szintoly jól tudták, hogy a két hatalom a benemavakozás elvét fentartani szándékoszik; hanem szeretnék volna némi nyilatkozatot hallhatni az iránt, hogy az annexio vagy egy önálló közepolász állam van-e meghatározva, s mennyiben lehetne Angliára is számítani azon esetben, ha netán valamely részről fegyveres beavatkozás fogna történni. Londoni biztos tudósítások erősítik, hogy a királynő valóban mindent elmondott, a mit csak e perczen lehetséges volt mondani, hogy az alkudozások most is folynak, s Palmerston nézetei a Napoleon császárával tökéletesen egyeznek, azonban egyes kérdésekben nem csekély nézeteltérés nyilvánul a többi minisztereknél. Különösen attól tartanak ez urak, hogy rövid időn Olaszország többi részében, főleg Rómában és Nápolyban is harcra kerülhet a dolog, s hogy Angolország is könnyen bésodortatnék abba, ha csak egy ujnyira is távozni talál az eddigi semlegességtől. Azonban a hirt, hogy Angolország Savoya s Nizza elfrancziásításába hallgatag beecgegyeznek, teljes határozottsággal valótlannak bélyegzik. Az angol kabinet átaljában úgy látszik még semmi tényleges határozatokra nem jutott, s nem is juthat, valamig a parlament közhangulata iránt magát nem tájékozhatja.

Azonközben, mint a párisi levelezők írják, a tuileriákban korántsem ünek henyen, hanem komolyan foglalkoznak azzal, mit keljen tenni az Olaszokban felmerülhető eshetőségekkel szemben. Hogy a pápai udvar a legatiók visszahódítására gondolna, azt nem igen hiszik, amídon tudni akarják, hogy az országon kívül toborzott önkényesek közt nem csak igen sok szökés fordul elő, hanem hogy általában e csapatok a pápai sereg többi részével nem igen férnek össze. Ellenben a Nápoly részéről beavatkozást éppen nem tartják lehetetlennek, de emlékeznek egyszersmind a híres rópirat íme szavaira: „Az abso-

lutizmus harciosa Nápoly ellen, a piemonti király a népszabadságok támogatója fogna fellépni,“ vagy más szókkal: azon esetben, ha Nápoly segélyre menne a sz. székek, az egyházi állam egy szárd-nápolyi háború színhelyévé lehetne; de éppen ez okból aligha Nápoly megkísértendi az erőszakos beavatkozást.

A dél és nyugat mozgalmával szemben a két északi nagyhatalom magába mélyedten alig látszik még csak lábát is lógatni. A köztők s Ausztria közti közeledés nem igen látszik hogy sikerült volna, s mint utolag jólértesült forrásból akarták tudni, különösen Olaszország sokkal nagyobb becsét helyez azon támogatásra, melyet a keleti kérdésben Franciaországtól remél, minthogy a tőle távolacska álló olasz kérdés kedvéért eme hatalommal meghasonlanék.

— A savoyai kérdést fedő fátyol egy kissé fellebbent. Londonból jan. 28-ról távirják, hogy Normanby lord a felsőházi ülésben Savoya és Nizza a Franciaországgal egyetértés iránt interpellálván, Granville lord oda nyilatkozott, hogy a kormány semmi tudósítást nem kapott a Franciaország és Piemont között az említett tartományok iránt állítólag fennforgó alkudozások felől. Franciaország, mond a szónok, ismeri Anglia nézeteit e tárgyban, s nevéstegyes volna felténni, hogy egy kereskedelmi szerződés Angliának európai kérdések iránti nézeteire befolyást gyakorolna. — Az alsóházban Russell lord valótlannak nyilvánítja a hirt, mely szerint Livornóban 30,000 francia kiszállott volna. Ő nem is hiszi, hogy Franciaországnak szándéka volna ily lépést tenni, azért, hogy Közép-Olaszországnak Szárdiniával való egyesülését megakadályozza.

— Rómából jan. 21-ről jelentik, hogy a pápai kormány a francia csapatok visszahívása esetére Rómában ötezer karabélyos és sorkatonát szándékozik összpontosítani. Az „Indép.“ párisi levelezői azonban erősen kétségbevonják, hogy III. Napoleon a szélső eszközökhöz folyamodnék. Átalában a római kérdés közelebbi jövője ködhomályban borong, s az csak apránként fog felderíttetni.

A pápai nuntius jan. 23-kán kihallgatáson volt a francia császárnál, s mint az „Ind.“-nek írják, msgr Sacconi megelégedett arccal hagyta el a két órai audientit. — Jan. 24-én viszont egy Umbriából és Márkákából érkezett küldöttséget fogadott el III. Napoleon, mely egy petítiót nyújtott át ő felségének a Piemontba kebleztetés iránti kérelemmel.

— Umbriában és a Márkákban nyílt kitörésre még nem került a dolog, a Viterboról érkezett tudósítás nem valósult. Mindazonáltal nagy izgatottság uralkodik és a pápai katonákkal minduntalan előfordulnak egyes surlódások.

— Verona, jan. 20. A „Neuest. Nachr.“ írja: Tegnapelőtt a Valeggioval szemben fekvő helységben Borghettóban fegyveres tömegek jelentek meg, melyek a part innesső részen előőrson levő császár-vadászokat szidalmazták, sőt végre lötek is rájuk, mi azonban a nagy távolság miatt nem okozott kárt. Ezen tömegekben két piemonti tiszt is volt, kik ez eljárást jelenlétük által helyeselték.

— A „Neue Pr. Zt.“ írja: „Az olasz baráti egylet New-Yorkban az olasz „hazafiaknak“ 25 ezer darab fegyvert ajánl-dékozott. Meglehet, hogy nem sokára használatni fognak!“

— Nápoly, jan. 25. A pápa elleni rópirat itt is nagy mozgalmat idézett elő mellette és ellene. A jezsuiták egyháza-ban mint beszélük, m. hó 9-kén Cordaglio atya a rópirattal lép-pett a szöszökre, és megkísérelte ezen iratot szóról szóra megozafolni. Utójjára szétépte a rópiratot ezen szavakkal: „Ezen rópirat szerzője az ördögökkel, s Luther, Calvin és Melancthon főeretnekekkel az örök tűzben fog égni.“ Erre a templomba futyolás és piszegés támadt, és a rendőrség a tem-plomot kiürítette. (M. S.)

Bécsi börze. Jan. 28-kán: Nemzeti kölcsön 80. — pft. — Metalliques 5 pcentes 71.80. Urbéri papírok: magyar 72.50. erdélyi 69.50. Bankrészevény 857. Korona 18.15. Cs. k. arany 6.20. Ezüst 132.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(861)

9.—1860.

Tan. és VE. község Gy. szhoz.

Örök eladási hirdetmény.

Sz.-Udvarhely város tanácsa, és város esküdt képviselőségének folyó évi január 23. án tartott vegyes gyűlés határozatából ezennel közhírré tételik: hogy a cs. k. mltgos kerületi hivatalnak idei 173. szám alatt kelt jóváhagyása következtében, a jelen évi mártius 15-én és következő napjain, a város által közelebről örökárron megvásárolt gróf Kornis-féle, az ugynevezott Csonka vár jöszághoz tartozó alább megnevezendő birtok részletek; mind azon volt, meglévő és lehető jogokkal együtt, melyek mellett az ősbirtokos tulajdonában voltak, ugyancsak örökárron megvásárolhatatlannal és pedig nyilvános árverés útján a többet ígérőnek el fognak adatni.

Az árverés utján eladás tárgyai következők:

1. Bann a városban 106. eddig taxára birtokolt belső telek az ugynevezott udvarh. zsal együtt.
2. A városi határon a Nagylok- és Szászok-táborá határ részében fekvő szántók és kaszáló.
3. Minden a sz.-udvarhelyi kerületben, u. m. Miklósfalva, Béta, Dobó, Vágás, Máréfalva, Ége, Dálya, Felső-Boldog, Aszszonyfalva, Kányád községekben, s ezek határain lévő belső és külső fekvőségek s bár mi néven nevezett allodiáturák; ide érte az ezekkel járó királyi nagyobb és kisebb haszonvételeket, ugy nem különben a közhelyekhez való osztályos s jlesen a miklósfalvi jöszág rész után járó, az ugynevezott 17. falusi erdőbeli béerd lösi joggal, és erdő részekkel

A fennebbi birtokrészletek helyrajzi szempontból közelebbi leírások, valamint az árverezési és eladási feltételek különös pontjai előlegesen megtekinthetők a Sz.-Udvarhely városi tanács irodájában a hivatalos órák alatt.

Mi is azon hozzáadással juttatik köztudomásra, hogy az árverés végrehajtásával egy részre hajlatlan biztosság lévén kinevezve az ez által megállapított becsárból folyólag leend kimondva az első felkiáltási összeg, melynek 10. százaléka az árverés előtt mint bánat pénz béteendő; mi is a kevesebbet ígérőnek szokás szerint mindgyárt az árverés bérekesztése után vissza fog szolgáltatni; a többet ígérő pedig mint már vásárlói, a szerződés hitelesítéséig mint letét benn marad.

Sz.-Udvarhelyen; jan. 23-án, 1860. A tanács és választó esküdt község üléseből.

Solymossy Károly, m. k. Polgármester.

(858)

Sz. 25,802—3288. 1860.

Hirdetmény.

Az 1860. év hágatás idejére a következő állomásokban fognak kincstári ménlovak felállítani, ugymint:

- a) A nagy-szebeni kerületben: Szent-Ágostán, Ujegyházán, Szent-Erzsébethfalván, Vizaknán, Szász-Kereszturban, Segesvárt, Erzsébethvárosban, Medgyesen, Nagy-Sinken, Szeredahelyt.
- b) A brassói kerületben: Homoródon, Lebneken, Fogarasban, Földváron, Vidombákon, Nagy-Borosnyón, Kovásznán, Szent-Katolán, Prásmárban, Sepsi-Szent-Györgyön.
- c) Az udvarhelyi kerületben: Barothon, Kaditsfalván, Sz.-Kereszturton, Csik-Kozmáson, Csik-Rákoston.
- d) A maros-vásárhelyi kerületben: Maros-Vásárhelyt, Etéden, Kelemenfelkén, hadréven, Kutyalván, Bernádon, Küküllővárt.
- e) A besztérczei kerületben: Szász-Régenben, Harinán, Besztérczén.
- f) A déési kerületben: Déésen, Rettegen, Cserneken, Nagy-Somkúton, Katonán, Magyar-Láposon.
- g) A szilágy-somlyói kerületben: Hidalmáson, Nagy-Almáson, Zilahon, Szilágy-Somlyón, Tasnádon, Szamos-Udvarhelyt, Hadadon.
- h) A kolozsvári kerületben: Kolozsvárt, Tordán, Dobokán.
- i) A károlyfejevári kerületben: N.-Enyeden, M.-Igenben, Buzás-Bocsárdon.
- k) A szászvárosi kerületben: Szászvárost, Hátszegen, Déván.

A kincstári ménlovaknak az e honi lakosok által elővezetett kanczák hágatására leendő haszn latta ingyen engedtetik meg, de a kanczáknek legalább is 14 marok 1 hüvelyknyi magosoknak kell lenni, és se oly hiányokkal, melyek a lötenyészítésre nézve károsok lehetnének, terhelve, se elgyengítve vagy elhiványodva nem szabad lenniök.

Egyszernél többször napjára egy ménló sem bocsátatik a hágatásra és hogy a kanczák elővezetésén minden önkény eltávoztassék, azok azon sorban irandók be egy jegyzőkönyvbe, a mint bejelentettek, és ezen rendben is vezetendők elő, miről mindenki a jegyzőkönyv megtekintése által meggyőződhetik.

Miis az ezen intézet lehető legnagyobb használata végett ezennel közhírré tételik. Nagy-Szeben, január 19-kén, 1860.

Az erdélyi cs. k. helytartóságtól.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVTOMDÁJA. (Belső farskasztosa 74 nm)

(862)

H I R D E T É S.

(1—2)

A tordai cs. kir. járáshivatal mint törvényszék által közhírré tételik: Hogy a károly-fejérvári cs. kir. kerületi mint Bányász törvényszék által mult évi december 5-én 5588 pol. szám alatt költ határozatánál fogva, özvegy Schilling Jánosné részére, 1682 pförnt 34 1/2 kr 100 pförnt mandatariumi illetékek, ugy az 1332 pförnt 26 1/2 krt tevő összeg után, a panasz beadása napjától folyó 6 1/2 %-tőli kamatnak és perbeli költségeknek felvétele végett, Pápai Lajosnak a Kisbányai, Francisci és Sigmundi aranybányákban lévő, és 14,774 frt 41 1/2 kr a ért. becsült 30 kuxaira az elégteltes közárverés megrendelített, és ennek végrehajtására a tordai cs. k. járás-bírósg megkérte.

Ezen közárverés megtartására tehát ezen cs. kir. járás bíróság részéről, határidőül idei marc. 5-dike és apr. 2-ka mindenkori délelőtti 9 órakor, a kishányai aranybányákban, mire a 5-venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a becsárolt jegyzőkönyv és árverési feltételek ezen bíróságnál megtekinthetők, és azoknak másolatai kivehetők; végre hogy az irt kuxok, a második határidőben tartandó árveréskor becsáron alól is eladatni fognak.

Tordán, jan. 3-án, 1860.

A cs. kir. járás-hivatal mint törvényszék.

NEM HIVATALOS.

(848)

Ő cs. k. Apostoli Felsége, miut már a „Wiener Zeitung“ 1853. május 2)-ki számában közhírré téve lön, legkegyelmesebben megparancsolni méltóztatott, hogy a cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság által Bécsben

P É N Z - L O T T E R I Á K

rendeztessenek, melyek tiszta jövedelme kizárólag közhazsnu célokra van szánva. Ezen legfelsőbb parancshoz képest a cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság ezen jótékony vállalatok sorában immár az ötödiket egy

N A G Y P É N Z - L O T T E R I Á V A L

nyíltja meg.

Ezen lotteria jövedelme Ő cs. k. apostoli Felsége legkegyelmesebb parancsa folytán egyik felében a stájerországi, karantáni és krajnai elmebetegek számára fölállítandó országos tébolyda építésére és a klagenfurti siketnémak intézetének fölsegelésére, másik felében pedig a Pöstyénben fölállítandó katonai fordóház építésére van szánva.

Azon előnyök, melyeket a játéktér s sorsjegy-vevőknek nyújt, igen tetemesek, minthogy a községnek nyereményül

300,000 ausztriai értékű forint

ajánlatik, még pedig nagy részt igen nevezetes összegekben s minthogy tébolyodott, vagy a hallástól megfosztott és szava-vesztett fölőtte szerencsétlen embertársainak szomorú állapotukban fölsegelése, nemkülönben a hazáért vértöket vagy a farsalmas háboruban egészségüket áldozott vitéz harcosoknak nyújtandó gyógysegélyt forog kérdésben, a cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság, mely az általa jótékony célokra létesített ilyes korábbi vállalatoknál minden oldalról a legkészebb gyámolításra talált, bizton reményli, hogy ezen új vállalata is, melynek célja oly fölőtte jótékony, szíves részvételnek fog örvendeni.

A cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság.

Bécsben, dec 30-án, 1859.

Báró Spaun József, cs. k. udvari tanácsos és lotto-igazgató.

Schrank Frigyes, cs. k. kormánytanácsos és lotto-igazgató segéd.

(857)

(2—3)

Képviselés és kölcsön.

A felek minden hatóságok előtti képviselésre jogosítva lévén, smint magyar-honi ügyvéd az újabb ugy mint a régibb törvényeket ösmervén, képviseltekre, ügyek előmozdítására, általános vagyoni belrendezésekre s kölcsön felvételekre magamat átaljában s különösen azoknak ajánlom, kik hosszabb utazástól menten maradni óhajtanak, ovatos eljárásomat az újabb vizsgálat is, pontosságomat 10,000 pförnt caution s eddigi erőleységem biztosít.

Scheiner Nándor, nyilvános Agens Bécsben, Singerstrasse 899.

(864)

(1—3)

Hirdetés.

A besztérczei kerületben Visollya és Budatelke helységeiben, az elsőhöz egy nagy kiterjedésű marhalegelő is tartozik, - ugy színtén a maros-vásárhelyi kerületben Alsó és Felső-Detrehebemi terjedelmes jöszágok haszonbérbe adandók közárverés útján. Az árvereztetés határideje folyó év március 3-án reggel 9. órakor Kolozsvárt ügyvéd Sebe Samu szállásán szentegyház utca 466 szám. kinél a feltételek addig is láthatók.

A fennírt jöszágok szabad kézből is kiadandók, mi ha a fennírt határidő előtt megtörténne, az árvereztetés visszahúzása hirlap útján közzé fog tételni.

Kolozsvárt, jan. 29-én, 1860.